

R

EVEIL-SERIE

MET CHRISTUS OMHULD

ALEXANDER COMRIE

No. 501

JANUARI 2014

ALEXANDER COMRIE

Alexander Comrie werd geboren op 16 december 1706 in Perth, Schotland, als zoon van een Schotse procureur, Patrick Comrie, en Rachell Vause. Om onbekende redenen is hij kort vóór zijn twintigste levensjaar naar Nederland gekomen, om in Rotterdam werkzaam te zijn in de handel. Er is een vermoeden dat zijn vader hem voor de dienst des Woords had bestemd, maar mogelijk niet de kosten van zijn opleiding heeft kunnen dragen. De koopman bij wie Comrie op kantoor werkte, ontdekte dat Comries belangstelling echter niet op de handel, maar op het predikambt was gericht. Samen met enkele vrienden heeft hij het toen mogelijk gemaakt dat Comrie theologie kon gaan studeren.

Vanaf 1729 studeerde hij in Groningen en vanaf 1733 in Leiden. In 1734 promoveerde hij daar in de filosofie.

Op 1 mei 1735 werd hij bevestigd tot predikant van Woubrugge, waar hij bijna 40 jaar gestaan heeft, ondanks zeven beroepen naar elders. Hij ging met emeritaat in 1773, en is een jaar later in Gouda gestorven. Daar is hij ook begraven in de St. Janskerk.

In Woubrugge trouwde hij in 1737 met Johanna de Heyde die hem na een jaar reeds ontviel op de leeftijd van 28 jaar. Hij hertrouwde in 1741 met Maria van der Pijll. Ook zij stierf (1764), waarna hij in 1766 hertrouwde met Catharina de Reus, die hem 35 jaar heeft overleefd.

In zijn jonge leven heeft Alexander Comrie sterk de invloed ondergaan van predikers als Ebenezer en Ralph Erskine, en Thomas Boston. Deze invloed is hem zijn hele leven bijgebleven, ook in zijn theologie.

Comrie is al in zijn eigen tijd zeer bekend geworden, voornamelijk door de geschriften die hij publiceerde. Hij was daarin tolk van de velen die bezwaren hadden tegen de geest van verlichting en tolerantie die aan de universiteiten begon te heersen, en ook in de prediking merkbaar werd. Vooral keerde hij zich tegen hen die het ontvangen van het heil afhankelijk stelden van de daad van het geloof. Hij voerde hiertegen aan dat dit nu juist de ziel was van de leer der remonstranten en dat wij door de genáde van het geloof Christus worden ingelijfd, en niet door de dáád van het geloof.

Comrie was in de kringen van de achttiende-eeuwse gereformeerden een zeer geliefde en veel gelezen schrijver. In zijn gemeente Woubrugge werd hij zeer geacht als herder en leraar, niet zozeer door zijn ijver in het huisbezoek, maar doordat hij zeer veel zorg besteedde aan zijn preken. Een groot aantal daarvan is ook in druk verschenen.

“Comrie behoorde tot de beste predikers van zijn tijd. Zijn preken waaraan hij veel studie besteedde, vervielen niet in de fouten van zijn meeste tijdgenoten, maar waren praktisch en doorzichtig, zonder platheid en vertoon van geleerdheid” (Christelijke Encyclopedie, deel 2).

Bron: Biografisch Lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme, deel 3, pg. 76-78.

De preek die u hierbij wordt aangeboden, is herschreven in de taal en stijl van het hedendaagse Nederlands uit het boek “Het ABC des geloofs, of Verhandeling van de benamingen des Zaligmakenden Geloofs, volgens de letters van het Alphabet” (1739). Het is de eerste verhandeling onder de letter A, waarin het geloof wordt voorgesteld als het ‘aandoen’ van Christus.

De preek komt ook uit in de volledige hertaling van het boek dat later dit jaar zal worden uitgegeven door uitgeverij De Banier.

MET CHRISTUS OMHULD

door

ALEXANDER COMRIE

*‘Want zovelen als gij in Christus gedoopt
zijt, hebt gij Christus aangedaan’.*

Galaten 3:27

Wij lezen hier bij Paulus een naam die nadrukkelijk aan het geloof gegeven wordt. Er staat: ‘Want zovelen als gij in Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangedaan’. Het geloof wordt ons hier dus voorgesteld als een handeling waarbij men iets ‘aandoet’.

Deze tekst heeft betrekking op Christus. Wat de letterlijke betekenis van de tekst betreft, wordt door de godgeleerden terecht onderzocht waarop Paulus het oog heeft in deze beeldspraak.

In het algemeen gaat ieder ervanuit dat hier op het aantrekken van kleren gezinspeeld wordt, maar er is enig verschil van mening over de vraag welke kleding dit geweest kan zijn en bij welke gelegenheid die werd aangetrokken.

We behoeven niet alle meningen over deze kwestie

te noemen - de godgeleerden kunnen die in verschillende naslagwerken lezen - maar wat ons betreft, lijken de volgende twee meningen het meest waarschijnlijk.

Het is mogelijk dat er gezinspeeld wordt op het aantrekken van zijn kleding door de hogepriester in de tijd van de tweede tempel. Vanwege het gebrek aan veel heilige dingen was het aantal hogepriesterlijke kledingstukken en sieraden juist vermeerderd. Als de hogepriester die aandeed, moest hij daarbij wel een zekere orde handhaven. Niemand anders werd immers als hogepriester erkend dan hij die precies déze kleding aanhad. Als deze verwijzing juist is, worden daarmee de volgende zaken te kennen gegeven:

- Als iemand een priester van de Allerhoogste zal zijn, moet hij bekleed worden met de dadelijke en lijdelijke gehoorzaamheid van Christus, die hij door het geloof heeft aangetrokken. Daarom was het Paulus er boven alles om te doen in Christus gevonden te worden, Filippenzen 3:9. Hierdoor kan ook de uitdrukking verklaard worden die spreekt over de gelovigen als een koninklijk priesterschap, een heilig en verkregen volk, dat als kleed de blinkende gerechtigheid van Christus draagt. Vgl. Jeremia 23:6: 'DE HEERE, ONZE GERECHTIGHEID'.

- Zoals de priesters een zekere orde handhaven en die ook stipt nakomen bij het aantrekken van hun kleding, zo moet dat ook gebeuren bij hen die Christus willen aandoen. Zij moeten Hem allereerst aannemen tot rechtvaardigmaking, om door Hem met God verzoend te worden, en daarna ook tot heiligmaking. Zo is Hij immers van God gegeven, eerst tot rechtvaardigmaking en daarna tot heiligmaking, vgl. 1 Korinthe 1:30. Men moet in Hem zijn, en vervolgens vruchten voortbrengen, vgl. Johannes 15:4-5. We zien dus hoe nutteloos en verkeerd het is als mensen uit alle macht bezig zijn om heiligheid uit Christus te verkrijgen, terwijl ze voorbijzien aan de grond daarvan, de rechtvaardigmaking. Zo houden ze de goede volgorde niet aan in het aantrekken van de verschillende kledingstukken.
- De priesters werden alleen als priesters erkend als zij hun priesterlijke kleding droegen. Zo is het ook met de gelovigen. Zij zijn priesters voor God en het Lam, maar geen enkel werk dat zij doen, wordt erkend of aanvaard als zij niet bekleed zijn met de gerechtigheid van Christus. Zij moeten Hem telkens opnieuw aandoen, en in Hem tot de Vader naderen. Jozef zei eenmaal tegen zijn broers dat zij hem niet zouden zien, als zij Benjamin niet meebrachten. Zo is het beslist en zeker ook hier!

De bovenstaande gedachtegang is op zichzelf niet verkeerd. Ondertussen lijkt het ons echter toch méér voor de hand te liggen - gezien wat aan de tekst voorafgaat - dat hier gezinspeeld wordt op een gewoonte van de christenen, gebruikelijk in de vroege, christelijke kerk. Als zij bij de handeling van de doop in het water werden ondergedompeld, kregen ze een wit kleed aangetrokken. Dit wees op de gerechtigheid van Christus en op hun verplichting om heilig te gaan leven. Op deze wijze wordt onze tekst in Galaten en ook die uit Romeinen 13:14 meteen helder, en is de uitleg voor iemand die de betekenis van de woorden van de Heere nauwkeurig nagaat, voldoende duidelijk.

Nu we het een en ander gezegd hebben over de letterlijke betekenis, kunnen we mooie en tere zaken in de tekst blootleggen, die ons iets doen begrijpen van wat het geloof nu eigenlijk is.

Als de apostel hier spreekt over een 'aandoen van Christus', wil hij daarmee aangeven dat iedere zondaar en nakomeling van Adam vanuit zichzelf kleding draagt en daarin rondloopt, waarmee hij dikwijls pronkt, waarop hij trots is en waarvan hij meent dat niemand hem erin kan overtreffen. Zo is het ook werkelijk: iedereen is van zichzelf een echte kleermaker! Adam maakte voor zichzelf schorten

van vijgenbladeren, en hoe onhandig men in andere dingen ook is, hierin is men een kunstenaar, een volmaakte vakman!

Wat voor kleren draagt een mens dan? Dat zullen we nagaan. Daarbij letten we allereerst op het aantal kledingstukken. Hij heeft er namelijk meer dan één.

- Er is een grof gevormd overkleed – van zonde en ongerechtigheid – dat velen in hun onbekeerde staat aanhebben. Mensen die hierin lopen, zijn bijzonder grote zondaren, goddelozen die met opgeheven vuisten tegen God zondigen. Ze hebben er genoeg in de meest slechte dingen te doen, en daarmee zelfs te pronken en erover op te scheppen. Hoewel het een grof kledingstuk is, zijn er toch vele mensen onder ons Nederlanders en ook onder mijn geachte toehoorders, die hiermee bekleed zijn. Daarmee komen ze openlijk uit voor hun overtredingen, net zoals de mensen uit Sodom deden.
- Er is ook een smaakvoller kledingstuk van burgerlijkheid en beschaving. Dit kledingstuk kan te maken hebben met het karakter van de mensen, of met het feit dat men lange tijd geleefd heeft onder de overtuiging dat men ingetogen moet leven. Het kan ook verband houden met de positie die men inneemt, of met de spot en verachting waarop

- zoals zij merken - grove zondaars kunnen rekenen. Het is ook mogelijk dat dit kleet gedragen wordt vanwege de belangen die men heeft in het hier en nu, of door bepaalde overtuiging in het geweten. Deze kleding maakt men voor zichzelf, en daarin gaat men gekleed, terwijl men ermee pronkt en er net als de Farizeeën trots in rondloopt. Men kijkt op anderen neer als grote zondaren en onwaardige mensen, die hun gezelschap en hun woorden niet waard zijn. Ze zeggen dan ook: 'Wijk van ons, wij zijn heiliger dan u!'
- Er is nóg een kleet, dicht om het lichaam, een hemd, een linnen borstrok, van eigen werk en eigen gerechtigheid. Dat kledingstuk maakt een mens die overtuigd is van zijn zonden, met veel gewilligheid, ernst en ijver om, als het mogelijk is, beschermd te worden tegen de toorn van de Heere. In een dergelijk gewaad was de rijke jongeling gekleed, tegen wie Christus zei dat hij niet ver verwijderd was van het koninkrijk der hemelen, en van wie gezegd werd dat Jezus hem liefhad. Er wordt ook gesproken van een jongeling die Christus volgde, gekleed in een wit linnen kleet over zijn naakte lichaam. Deze werd door anderen lastig gevallen en daarom liet hij zijn kleet achter en liep naakt weg, bij Christus vandaan, Markus 14:51-52. Ook Paulus had een der-

gelijk kleet toen hij nog een Saulus was. Wat de wet betreft, was hij onberispelijk, en zo dacht hij in eigen oog voor God te leven (Romeinen 7:10), en fraai gekleet te zijn (Filippenzen 3:5-6).

Elk mens is in zijn natuurlijke bestaan met een van deze kledingstukken gekleet. Maar wilt u weten wat de kenmerken ervan zijn? Dan moet u goed opletten!

- a. Er is sprake van een *oud* en beslist geen nieuw kleet. Daarom lezen we ook dat alles wat de mens in zijn natuurlijke bestaan heeft, oud genoemd wordt. Er wordt gesproken over de oude mens, waarmee het lichaam van de zonde en de dood bedoeld wordt. Paulus spreekt over het oude dat voorbijgegaan is, omdat het alles nieuw is geworden. Hij spreekt ook over een ‘aandoen van de nieuwe mens’, die tegenover de oude mens staat. Ik geef toe dat niet gezegd kan worden dat ieder mens elk van de genoemde kledingstukken gedragen heeft. Dat geldt zeker voor het laatstgenoemde, want een dergelijk kleet van eigen werkzaamheden wordt gemaakt en aange-trokken als de Geest voorbereidend werkt en van zonden overtuigt. Als men zijn toestand van verlorenheid ziet, begint de ziel dat kleet te maken. Dat wil zeggen: dan gaat hij alle godsdienstige

verplichtingen uitvoeren, dan veranderen zijn levenshouding en zijn daden. Ook begint hij ernstig te worden, te bidden, te lezen, en over zijn hart te waken. Hij begint te vasten en dwingt zich andere dingen te doen dan vroeger. Ja, hij komt zelfs tot het sluiten van een verbond met God, waarin echter nog geen zaligmakende kennis van de Middelaar is.

Maar ook dit alles moet zelfs 'oud' genoemd worden. Dat komt aan de ene kant, omdat het voortkomt uit de oude, natuurlijke vermogens van de mens. Die zijn wel onbekwaam om ook maar iets goeds te doen, maar onder de dwang van gewetensovertuiging kan zo iemand wat de buitenkant betreft alles doen wat een werkelijk begenadigd mens ook doen kan. Ja, soms kan hij een ware gelovige overtreffen. Het is net als met water: als dat onder druk komt te staan, kan het met grote kracht omhoog spuiten. Zoiets zien we bij Achab, bij Herodes en anderen. Toch gebeurt dit alles uit kracht van de oude, natuurlijke vermogens van de mens.

Het kan - aan de andere kant - ook oud genoemd worden, omdat deze dingen plaatsvinden op de oude manier, naar oude gewoonte en het bekende voorbeeld. Het is oud en gebaseerd op de oude manier, want sinds Adam na zijn val vijgenbla-

deren maakte, is dat ook de praktijk geworden bij al zijn nakomelingen door het kleed van de wet aan te trekken. De een kan door redeneren en het aanwenden van verstandelijke begrippen zijn kleed wel beter op evangelische wijze knippen, naaien en in elkaar zetten dan de ander, maar het geheel is toch zo geënt op het oude voorbeeld dat een scherpziend oog het kan opmerken en het van het echte kleed kan onderscheiden. Van alle mensen die godzalig zijn, moeten de oude klederen worden uitgetrokken; en in plaats daarvan trekken zij een nieuw kleed aan. Er was dus echt wel sprake van een oud kleed.

- b. Het is een *eigengemaakt* kleed, en daarom houden zij die het dragen, er zoveel van. Wat de *stof* betreft, hebben zij net als de spinnen uit hun eigen binnenste heel fijne draden gesponnen, en zij hebben die geweven door met grote ernst en echt gemeend de ene plicht op de andere te stapelen. Het waren allemaal heel sterke draden, zodat mensen met dit kleed niet te overtuigen zijn van de ondeugdelijkheid ervan. Dat duurt zo lang totdat de dag van Gods kracht hun in het hart te sterk wordt.
- c. Het is een kleed dat *niet uit één stuk* is, maar het is een samenstel van verschillende lappen. Nieuwe lappen worden op een oud kleed ge-

naaid. Daarvoor heeft de Zaligmaker al gewaar-
schuwd (Mattheüs 9:16).

- d. Het is ondanks alle moeite die eraan besteed wordt, ook nog eens een kleed van *slechte kwaliteit*. Het is samengesteld uit lorren en lappen, en het geeft geen warmte. Als de noordenwind waait, namelijk de overtuiging van zonden, dan kunnen al die plichtsbetrachtingen geen vrede geven.
- e. Ten slotte kan dit kleed ook *de schande* van de naaktheid voor God *niet bedekken*. De ogen van de Heere kunnen zien hoe kaal, hoe versleten, hoe opgelapt dit kleed is. Wat zitten er nog veel gaten in, hoewel het vanuit de verte nog wat lijkt te zijn. Daarom zegt de Heere in Jesaja 28:20, dat het dek te smal zal wezen, als men zich daar-
onder voegt.

Het ‘aandoen van Christus’ maakt duidelijk dat dit kleed moet worden uitgetrokken, en dat een mens naakt voor de dag moet komen vóór hij werkelijk tot het aantrekken van een ander gewaad komt. Zo zien we dat Adam in Genesis 3:21 zijn eigen-gemaakte schort moest afleggen en dat God Zelf een kleed voor hem maakte. Jakob mocht niet tot het altaar naderen vóór hij zijn oude kleren had uitgetrokken en andere had aangedaan, Genesis

35:1-2. Wanneer een vrouw als vreemdelinge met een Joodse man zou trouwen, moest zij eerst haar kleren uittrekken en andere aantrekken vóór zij kon worden toegelaten tot de vergadering des Heeren, Deuteronomium 21:13. Toen de verloren zoon terugkeerde, werden zijn oude kleren uitgetrokken en werd hem een nieuw kleed aangedaan.

Zo is het hier ook. Eer Christus door het geloof wordt aangedaan, gebruikt God bijzondere middelen om tot dat doel te komen.

Wat dat grove kleed van goddeloosheid betreft, laat de Heere soms het geweten van iemand spreken en geeft Hij het besef dat zo lang men zo goddeloos leeft, men zelfs niet kan omgaan met burgerlijk nette en beschaafde mensen. Als iemand dat wél wil, moet hij er anders uitzien en andere kleren aantrekken. Zo iemand zal ook gaan beseffen dat hij met zijn oude manier van leven niet in de hemel zal komen. Want als hij daar wil komen, moet hij heilig zijn, of daar ten minste zijn best voor doen.

De Heere legt bij zulke zondaars soms ook de overtuiging in het hart dat Zijn toorn op hen blijft. Want 'een Wreker is de HEERE, en zeer grimmig', Nahum 1:2. Hij houdt immers de schuldigen geenszins onschuldig (Exodus 34:7). Zij vergaderen zich 'toorn als een schat in de dag des toorns en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods',

Romeinen 2:5. Daardoor gaan zij eraan denken om hun manier van leven te verbeteren. De ruige schors gaat eraf; hij vloekt en slaat niet meer. Hij verlaat het ijdele vermaak en de gezelschappen waar gespot wordt. Daar wordt hij niet meer gevonden, maar hij is wel in het huis van de Heere en bij hen waar niet over zondige dingen wordt gesproken. Op deze manier heeft hij nu een fraaier ogend kleed aan, waardoor hij aan de buitenkant bekleed is met goede eigenschappen. Maar God trekt hem ook dat kleed uit, en laat hem door Zijn Woord zien dat niet hij een Jood is die het in het openbaar is, maar die het in het verborgene is. Een uitwendig godvrezende levenswandel kan immers niet voldoen aan de eis van Gods wet, want die is niet meer dan die van de Farizeeën.

Maar ook het linnen hemd van eigengerechtigheid wordt uitgetrokken, hoewel de ziel hard tegenstribbelt. Degene die dit overkomt, komt op deze manier naakt te staan voor God en zichzelf, en moet uitroepen: 'Ik verga, wee mij dat ik een man van onreine lippen ben!' O, wat geeft dat een schaamte! Hoe kan de ziel zich nu verbergen? Wat ziet het er voor die persoon nu aan alle kanten hopeloos en radeloos uit!

Maar vóór er nu een nieuw kleed wordt aange-

trokken, wordt dat gewassen en ingedompeld in het zuivere en reinigende bloed van Jezus. Dat is een fontein, die geopend is tegen de zonde en de onreinheid (Zacharia 13:1). Daarom zegt Paulus: ‘Dit waart gij sommigen; maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt geheiligd’ (1 Korinthe 6:11). Dit is ook de reden waarom we lezen hoe de Heere belooft rein water op hen te sprengen, opdat zij rein zouden worden (Ezechiël 36:25). Zo lezen we ook dat Hij de drek van de dochteren Sions zal wegnemen (Jesaja 4:4).

Dit wordt ons op levendige en ontroerende wijze in Ezechiël 16 voorgesteld. Daar wordt onze arme, naakte en hulpeloze toestand nadrukkelijk vergeleken met die van een pas geboren kind. Dat ligt zonder verzorging in bloed gewenteld, maar in vers 9 en 10 van dit hoofdstuk zegt de Heere: ‘Daarna waste Ik u met water, en Ik spoelde uw bloed van u af; Ik bekleedde u ook...’. Christus neemt eerst de schuld van de zonde en de onreinheid weg, en daarna bekleedt Hij de ziel met de klederen van Zijn heil.

Nu doet de zondaar Christus aan. Daarom moeten we nu aandacht geven aan het woord dat met ‘aandoen’ is vertaald. Het kan, zoals uitleggers opmerken, op een passieve wijze worden opgevat,

waardoor er zou moeten staan: 'Word met Christus bekleed'. Daarmee wordt ons op een zeer liefelijke wijze voorgehouden hoe in de rechtvaardigmaking God als Rechter de gerechtigheid van Christus toerekent aan de zondaar, en hem daarmee bekleedt. Maar wij houden het toch liever bij de vertalers die het woord in actieve zin opvatten. Dan geeft het het werk van de ziel in de rechtvaardigmaking aan, waarbij zij ook daadwerkelijk en actief de voldoening van Jezus omhelst. Zo hebben wij door het geloof - als een hand die Christus aangrijpt - vrede met God.

Wat de zaak zelf betreft, willen we nu letten op de goede redenen die er hier zijn om de verdienste van Christus met een kleed te vergelijken.

In de staat van de volmaaktheid was er geen kleding nodig. Het dragen van kleren is dan ook een gevolg van de zonde. Zo is het hier ook: als de mens volmaakt gebleven was, zouden wij mensen geen Middelaar nodig gehad hebben. De voldoening van Christus is er alleen om voor de zonden te voldoen en God met de zondaar te verzoenen.

Kleding dient om de schande van de naaktheid te bedekken. Zo is ook de gerechtigheid van Christus om de naaktheid van de zondaar en zondares voor Gods heilige en rechtvaardige ogen te bedekken.

Daarom wordt Christus ook een verberging tegen de wind genoemd.

Kleren dienen ervoor om het lichaam te beschermen tegen allerlei weersomstandigheden en om het te verwarmen. Zo ook hier: als iemand met de gerechtigheid van Christus bekleed is, zal noch de wet, noch het geweten, noch de satan ook maar enig geweld tegen de ziel kunnen uitoefenen. ‘Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods?’

Kleding is er ten slotte ook om sierlijk te zijn. Zo is het ook met de gerechtigheid van Christus. De gelovigen zijn daardoor niet alleen inwendig geheel verheerlijkt, maar zij zijn ook sierlijk door de gestikte klederen met Zijn borduursel.

Wilt u daarover enkele kenmerkende eigenschappen horen noemen?

Het is een kleed dat God de Vader ontworpen heeft. Daarom moet het kostbaar voor u zijn, en daarom mag u er ook veilig op vertrouwen. Hij heeft hulp bij een held besteld.

Het is een kleed, als ik het zo zeggen mag, dat door Christus Zelf met veel inspanning gesponnen, geweven en gemaakt is; het heeft ontzaglijk veel gekost vóór het in alle opzichten voltooid en volkomen goed was.

Het is ook een veelkleurig kleet, want het is niet alleen wit, maar ook rood; Christus Zelf wordt immers blank en rood genoemd.

Het is eveneens een nieuw kleet, omdat de voldoening door Christus 'vers en nieuw' is.

Het is een kleet dat in alle opzichten voldoet, want het is lang en breed genoeg om de ziel te bedekken, al waren het nog zulke mannen van grote lengte, en zondaars bij uitnemendheid, zoals Manasse en Maria Magdalena, en anderen.

Het is een kleet dat onverslijtbaar is. Zo was het al met de Israëlieten in de woestijn, want hun kleding verouderde niet. Zo is het ook met het kleet van Christus' gerechtigheid. Het is altijd even nieuw, even sterk en even toereikend voor de ziel.

Het is een kleet dat zowel rijken als armen nodig hebben. Elk mens is naakt, als hij dít kleet niet heeft, al was hij met fluweel omhangen. Al zou iemand naakt zijn wegens gebrek aan kleding, als hij dit kleet heeft, is hij geheel bedekt.

Het is een kleet dat wonderlijk goed past voor groot én voor klein, voor jong en oud. Ieder past het; niemand krijgt teveel en niemand lijdt gebrek.

Het is ten slotte een kleet dat ieder vrij staat om aan te trekken. Elke zondaar krijgt de raad het te kopen op de markt van vrije genade. Daar hoeft niet met geld betaald te worden, maar alles wordt zon-

der betaling weggegeven. 'Ik raad u dat gij van Mij koopt (...) witte klederen' (Openbaring 3:18).

De werkzaamheid van het geloof ten aanzien van dit kleed houdt in dat men het aantrekt. Met één woord: het gaat erom dat men de gerechtigheid van Christus omhelst en zich omhult met Christus, zoals het lichaam helemaal gehuld is in dat kleed. Zo ging het er - vooral bij de oosterlingen - aan toe; bij hen hingen de kleren tot aan de voeten. Dit kleed van Christus' gerechtigheid is er een beeld van dat de ziel daardoor alles van Jezus mag bezitten. Als we nu op de gemoedsgestalten letten waarin zielen als deze verkeren, zal duidelijk worden wat dit betekent.

Ja, wat hebben zij naar dit kleed verlangd vanaf de tijd dat ze diep overtuigd hadden ingezien dat hun vroegere kleed moest worden uitgetrokken, toen ze de koude, gure en barre noordenwind van Gods krachtige overtuiging van zonden hadden onderzonden. Daarom weten we ook dat het geloof een verlangen naar God genoemd mag worden; het is een innige begeerte naar Hem.

Wat zijn ze verwonderd dat God Zelf zo'n kleed, zo geschikt en kostbaar, voor hen heeft bedacht en dat hun aanbiedt! Ze hebben er een eeuwigheid voor

nodig om Hem te aanbidden en zich te verwonderen over de rijkdom van Zijn goedertierenheid.

Wat zijn ze beschaamd dat zij dit kleed zo lang veracht hebben en dat zij - in wezen naakt - in hun oude plunje zijn blijven rondlopen. Er wordt geen enkele ziel tot zichzelf gebracht, of ze is beschaamd dat ze zo lang buiten Jezus is gebleven.

Hoe hartelijk en met hoeveel blijdschap omhelzen ze Christus. Ze trekken dit kleed van Zijn gerechtigheid - in dadelijke en lijdelijke zin - geheel aan. Daardoor zijn ze geborgen.

Wat is de ziel beschaamd en verwonderd dat aan zo iemand, die verdient omhuld te worden met een zak van eeuwige duisternis, juist koninklijke kleren gegeven worden!

Wat mogen ze ondervinden dat de hemelse Vader, ja de drie-enige God, hen omhelst, hun hart inneemt, en hun Zijn gunst geeft en de tere bewijzen van Zijn liefde!

Wat ervaren zij ook een heilige gewilligheid om zich in deze nieuwe klederen van heil te laten zien aan God en mensen! Zo mag de kostbaarheid van hun kleed gezien en erkend worden. Zo mag ook alle roem, lof en eer worden toegebracht aan God, Die hun schande uit enkel ontferming zo goedertieren bedekt heeft.

Ten slotte geldt ook dit: wie dit reine kleed van

Christus' gerechtigheid als Borg aantrekt, draagt er grote zorg voor en is ook heel ijverig bezig om zich rein en zuiver te bewaren. De ziel is dan zelfs bevreesd voor de schijn van het kwade, omdat zij weet dat ze heilig moet zijn. Want Hij, Christus, Die haar geroepen heeft, is toch heilig! Daardoor waakt een kind van God over zijn hart, hij mijdt elke gelegenheid om te zondigen, en is bevreesd voor de zonde die hem zo gemakkelijk omringt. Daarom roept de ziel ook steeds tot haar dierbare Borg: 'Heilige Jezus, heilig mij; ik moet heilig zijn als Gij!'.

Zoals het zaligmakende geloof Jezus als een kleed aandoet, zo bekleedt het zich ook met de wapenen van het licht om in de geestelijke oorlog tegen de zonde, de satan en de wereld te strijden. Daarom vermaant Paulus de gelovigen in Rome en schrijft hij in Romeinen 13: 'De nacht is voorbijgegaan en de dag is nabijgekomen. Laat ons dan afleggen de werken der duisternis en aandoen de wapenen van het licht' (vers 12). Het gaat hier om twee dingen:

- a. Paulus legt hier een basis voor wat hij vervolgens wil zeggen. Hij spreekt immers over de nacht die voorbijgegaan is, en over de dag die nabijgekomen is. De nacht is voorbijgegaan. Onder deze nacht moet u niet de toestand van de

kerk in de tijd van het Oude Testament verstaan. Nee, u moet die nacht zien als de staat van uw natuurlijke en onbekeerde leven. Dat is een inktzwarte duisternis, en daarin leeft elke zondaar die niet wedergeboren is, zonder ook maar enige behoorlijke of geheiligde kennis van God. Hij weet niet wat God voor een verloren zondaar wil zijn, en heeft geen kennis van zijn eigen verloren toestand. Hij weet ook niet van de slechtheid en vijandschap van zijn ziel en al haar vermogens, waarin deze zich stelt tegen God en de weg van zaligheid. Deze staat van de ziel mag zeker wel een nacht genoemd worden vanwege de akeligheid ervan, en vanwege de vele gevaren, terwijl de mens daar toch heel gerust en zorgeloos onder is. Maar deze nacht is nu voorbijgegaan; er is een zalige verandering gekomen, waardoor zij nu in het licht zijn bij de Heere.

De dag is immers nabijgekomen. Dat betekent: de heerlijke tijd waarin zij verlicht zijn door de kennis van Christus, en waarin zij verblijd zijn in God. Hij heeft hen immers getrokken vanuit de macht van de duisternis en overgezet in het koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde.

- b. Daarom is nu ook een dubbele vermaning van Paulus heel goed op haar plaats.

De gelovigen moeten namelijk alle werken van

de duisternis afleggen, dat wil zeggen: alle zonden, van welke aard en soort die ook mogen zijn. Over deze dingen en wat dit ‘afleggen’ inhoudt, hebben we onlangs nog gesproken en die uitvoerig aan u voorgehouden. Daarom herhalen we die nu niet.

Daarna moeten zij de wapenen van het licht aandoen. De apostel spreekt over de wapenen van het licht, en daarmee wordt niets anders bedoeld dan de gehele wapenrusting van God; zie Efeze 6:14-17, waar deze uitvoerig wordt beschreven. Het bestek van deze predikatie laat nu niet toe daar uitgebreid over te spreken. Zie hiervoor het bijzonder nuttige boek van de eerwaarde heer De Freyn, predikant te Middelburg.

De gelovigen moeten deze wapenen aandoen, aantrekken. Dit ‘aandoen’ is een daad van het geloof, en daarmee worden de volgende zaken aangegeven:

- a. Zodra het zaligmakende geloof enigermate - zelfs in het prillste begin - door de Heilige Geest in de ziel wordt gewerkt, wordt daar de oorlog verklaard tegen al de vijanden van Jezus. In de kracht van God heeft de ziel besloten nooit in te gaan op een mogelijke vrede met ook maar één zondige neiging. Ze zegt daarentegen juist: ‘Eruit! Eruit!’ Het is de eigen aard van het ge-

loof dat het het hart reinigt. Een geloof dat niet in strijd is met alle zonden, hoe vriendelijk en voordelig die zich ook kunnen voordoen, is niet het geloof van de kinderen van God. Zo'n geloof is niet meer dan inbeelding! Christus woont door het geloof in het hart, en het doel daarvan is dat de werken van de duivel verbroken worden. Als de ziel ook maar met enige goedkeuring of eenswillendheid naar de zonde omziet, al zou het maar zijdelings zijn, dan zal God niet naar hen luisteren!

- b. Het geloof verklaart niet alleen de oorlog, maar houdt de wezenlijke haat tegen en de afkeer van de zonde, de wereld en de satan ook in krachtige mate in stand. Om dat te kunnen, leidt het geloof de ziel heel vaak tot het overdenken van Gods heiligheid en voortreffelijkheid. Zij overdenkt hoe goed het zou zijn - voor zover een beperkt en eindig schepsel daarvoor vatbaar is - om met die goddelijke natuur overeen te komen. Het geloof laat daarbij ook de smarten en de angsten zien die Jezus in Zijn ziel heeft ondergaan om aan het recht van God te voldoen. Het brengt daarbij ook steeds de bitterheid in herinnering die de gelovigen vanwege de zonden hebben ondervonden en - vanwege de overblijfselen van de zonde - nog steeds ondervinden. Hierdoor gaat

de ziel elke verkeerde weg haten. Trouwens, hoe meer de liefde van God in het hart ontstoken is, hoe groter de haat en afkeer worden tegenover de werken van de duisternis.

- c. Het geloof dat de wezenlijke kracht van de zonde en van eigen machteloosheid daartegen ondervindt, gaat naar de voorraadkamer van Gods Woord. Daar is een schild, een helm en een borstwapen om de ziel in staat te stellen in de dag van de verzoeking staande te blijven.
- d. Het geloof grijpt deze wapenen ook daadwerkelijk aan, terwijl de ziel vele gebeden opzendt tot Jezus als de overste Leidsman van het geloof, of Hij hun handen wil leren strijden in de oorlog en hun vingers vaardig wil maken voor de strijd.
- e. Ten slotte herinnert het geloof eraan dat er nooit rust moet zijn. Het geloof laat de ziel onder de wapens blijven, terwijl het uitziet naar de volkomen overwinning en daarop wacht. Als dat gebeurt, zal het geloof veranderd worden in aanschouwen, en de ziel zal een volmaakte en ongestoorde rust in en bij God vinden.

Zeer geliefde gemeente, deze eerste benaming van het geloof, het 'aandoen' van Christus, roept u en mij ertoe op om aan onze ziel datgene voor te houden wat ons nu is gepredikt. Dan moeten we ons

afvragen of wij Christus hebben aangedaan én of wij Hem voortdurend aandoen om onze naaktheid te bedekken.

Moge de Heere ieder hierbij bepalen en ons hart in liefde doen uitgaan naar de gerechtigheid van de Middelaar.

AMEN

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

In open envelop zonder postzegel zenden aan:

Pieters Grafisch Bedrijf bv
Antwoordnummer 5
4500 WC GROEDE

Uitgave

STICHTING “SMYTEGELT-FONDS”

REVERIE-SERIE

Voorzitter

Ds. J. Westerink, Urk

Secretariaat

Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld

storten op ING Bank nr: 581492

t.n.v. Penningmeester

“Smytegeltfonds”, Putten

Abonnement: € 9,- per jaar (10 ex.)

Opgave nieuwe abonnees en adreswijzigingen

(bij voorkeur schriftelijk) aan:

Pieters Grafisch Bedrijf bv,

Postbus 12,

4503 ZG GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl

www.reveilserie.nl